

СУЧАСНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ВИКЛАДАННІ ІНОЗЕМНИХ МОВ

Колонута Дар'я Костянтинівна
м.Ужгород

У статті проаналізовано доцільність впровадження сучасних інформаційних та комп'ютерних технологій, мультимедійних засобів та передових методик у процес опанування іноземної мови аудиторно, дистанційно та для самостійного вивчення. Обґрунтовано необхідність використання інноваційних технологій у практиці навчання іноземних мов. Розглянуто перспективи використання можливостей мережі Інтернет, автоматичних систем перевірки та оцінювання знань, комп'ютерної техніки для більш ефективного та результативного вивчення мови.

Ключові слова: комп'ютер, інформаційні технології, Інтернет, викладання та вивчення англійської мови, мультимедійні засоби, навчальний процес.

Стрімкі та кардинальні зміни, що відбуваються в українському суспільстві, досягнення в галузі теорії та практики вивчення англійської мови ставлять перед системою освіти в Україні необхідність оновлення змісту та методів застосування інноваційних технологій у викладанні іноземної мови. Освіта повинна відповідати сучасним потребам та реаліям, використовувати не лише напрацювання та досвід минулих літ, але і впроваджувати сучасні технології, розробляти актуальні методи та методики викладання. «У глобалізованому світі методи вивчення і викладання іноземних мов повинні бути краще пристосованими до постійно змінних потреб та умов тих, хто вивчає мову. Нові технології відкривають величезні можливості для посиленої індивідуалізації навчання» [10].

Як і усі сфери, освіта повинна розвиватися та крокувати в ногу з перетвореннями та метаморфозами у суспільстві. Підходи та методи викладання зазнають модернізації з появою нових можливостей. Сьогодні відбувається реформування навчального процесу в вузах України відповідно із загальноєвропейськими вимогами до якості освіти: інформатизація освітнього простору, інтеграційні процеси в сучасній вітчизняній освіті, налагодження українськими ВНЗ співпраці з європейськими навчальними закладами в сфері навчальної та наукової діяльності, студентські міжнародні обміни, можливість здобуття другої вищої освіти та навчання за магістерськими програмами за кордоном.

Використання сучасних інформаційних технологій на уроках надзвичайно актуальне і водночас проблематичне питання для вчителя іноземної мови. В методиці викладання іноземних мов ця проблема розробляється з початку 80-х років ХХ століття. Сьогодні використання інформаційних технологій – одна з умов успішного вивчення іноземної мови. Тому вчитель іноземної мови повинен, окрім ґрунтовної фахової підготовки, володіння сучасною комунікативною методикою, використовувати інформаційні технології на усіх етапах навчання – це вимога часу. Сучасні інформаційні технології мають бути ефективним інструментом, який полегшить засвоєння знань, зробить навчання інтерактивним, комунікативно спрямованим, цікавим, наочним, індивідуальним.

Останнім часом помітно зросла кількість досліджень, предметом яких стало використання інформаційно-комунікативних технологій у навчальному процесі. Цій темі в Україні присвячені дослідження таких науковців, як В.Биков, Я.Булахова, О.Бондаренко, В.Заболотний, Г.Козлакова, О.Міщенко, О.Пінчук та ін. Розробкою і впро-

вадженням у навчальний процес нових інформаційних технологій активно займаються такі дослідники як, Г.Баранова, Н.Гез, В.Гузеев, Е.Дмітрєєва, О.Кузнєцова, О.Кулькіна, В.Кумарін, Б.Лапідус, С.Логачевська, М.Ляховицький, Ж-П. Мартан, Н.Мойсеюк С.Новіков, І.Підласий, Л.Подимова, Е.Полат Т.Полілов, О.Савченко, Г.Селевко, В.Сластьонін, О.Тарнопільський, Л.Цветкова та багато ін. [4-10].

Використання кібернетичного простору в навчальних цілях є абсолютно новим напрямом загальної дидактики, оскільки зміни, що відбуваються, охоплюють всі сторони учбового процесу, починаючи від вибору прийомів і стилю роботи, кінчаючи зміною вимог до академічного рівня тих, що навчаються. Метою нашої статті – є розглянути можливості використання сучасних технологій у викладанні іноземних мов.

Сучасні технології в освіті – це професійно-орієнтоване навчання іноземної мови, проектна робота в навчанні, застосування інформаційних та телекомунікаційних технологій, робота з навчальними комп'ютерними програмами з іноземних мов (система мультимедіа), дистанційні технології в навчанні іноземних мов, створення презентацій в програмі PowerPoint, використання інтернет-ресурсів, навчання іноземної мови в комп'ютерному середовищі (форуми, блоги, електронна пошта), новітні тестові технології (створення банку діагностичних матеріалів з курсу навчального предмета «Іноземна мова» для проведення комп'ютерного тестування) [1].

Змістовна основа масової комп'ютеризації освіти безумовно, пов'язана з тим, що сучасний комп'ютер є ефективний засіб оптимізації умов розумової праці взагалі, в будь-якому його прояві [12].

Всесвітня мережа дає можливість відправлятися у віртуальну подорож навколо світу, брати участь у міжнародних конкурсах та олімпіадах, організувати та проводити спільні телекомунікаційні проекти, тематичні презентації, спілкуватися в текстових і голосових чатах. Особливо покликання користувачів Інтернетом очікує, що пристрої та форми комунікації, які вони використовують у повсякденному житті, стануть корисними і в області вивчення мов. Вони роблять людей, які вивчають мову, незалежними у просторі та часі та полегшують свідоме, автономне, конструктивне вивчення мови. Певний психологічний бар'єр, невпевненість у своїх силах та знаннях чи відсутність контакту з вчителем може бути нівельована при залученні комп'ютерних технологій у навчальний процес.

Наявність штучного інтелекту у процесі опанування іноземною мовою уможливорює вивчення в дистанційному форматі та самостійно, надає можливість налаштуватися на максимально ефективне сприйняття, дає певне відчуття контролю над ситуацією та перебування у зоні комфорту. Крім того мережа Інтернет – це невичерпний ресурс для викладача при підготовці до заняття, введенні лексики до будь-якої теми, впровадження нових видів мовленнєвої діяльності.

Як інформаційна система, Інтернет пропонує своїм користувачам різноманітні інформації і ресурсів. Базовий набір послуг може включати в себе електронну пошту, телеконференції, відеоконференції, можливість публікації власних наукових робіт на навчальних сайтах і отримання відгуків на них з різних країн світу, створення власної до-

машньої сторінки та розміщення її на Web-сервері, доступ до інформаційних ресурсів: довідкових каталогів (Yahoo!, InfoSeek/UltraSmart, LookSmart, Galaxy) та пошукових систем (Alta Vista, HotBob, Open Text, WebCrawler, Excite) [7].

Основою Всесвітньої Мережі є спілкування, яке забезпечує безпосередній зв'язок з носіями мови через листування з ровесниками з інших країн, створення і проведення спільних телекомунікаційних проектів, участь у текстових і голосових чатах, читання гіпертекстової інформації за фахом, використання он-лайн словників та багато іншого. Інтернет також дає можливість спілкуватись з зарубіжними ровесниками у віртуальному вигляді.

Величезна популярність соціальних мереж, веб-сайтів створила нові можливості для оволодіння англійською мовою. Досягнення в технології означають, що сьогодні, студенти можуть легко спілкуватися з іншими студентами на практиці, яка сприяє опануванню мови, набуттю комунікативної компетенції та мотивації. З появою сайтів соціальних мереж, потокового відео, блогів, підкастів і wikis, сьогоднішні можливості можна вважати революційними, де технологія лежить в самій серцевині [3].

Впровадження комп'ютерних технологій вчить студента працювати самостійно, вирішувати завдання та відповідати на виклики, що постануть перед ними на робочому місці, стимулює його до самоосвіти протягом усього життя. У результаті науково-технічної революції виникла потреба в неперервній освіті: знання старіють так швидко, що доводиться постійно перенавчатися. Відповідно вміння вчитися стає однією з найголовніших навичок. І саме ця навичка набувається при вивченні іноземної мови за допомогою комп'ютерних технологій [6].

Методичні переваги навчання іноземній мові за допомогою мультимедійних засобів свідчать, що цей метод має більший ступінь інтерактивного навчання, дає можливість обирати темп та рівень завдань, покращує швидкість засвоєння граматичних конструкцій та накопичення словникового запасу. Також до безумовно технічних переваг цього методу можна віднести можливість використання інтерактивних відео- та аудіо роликів при навчанні усному мовленню. Демонструючи схеми, фото та малюнки за тематикою мовного спілкування, реалізується принцип наочності. Запровадження мультимедійних технологій створює умови для інтерактивного спілкування, що на сьогоднішній день є найважливішою складовою навчального процесу. Використовуючи мультимедійні технології викладач може подати інформацію в абсолютно новій та ефективній формі, зробити її більш повною, цікавою та наближеною до тематики спілкування, що вивчається. Мультимедійні засоби дозволяють задіяти майже всі органи чуття студентів, поєднуючи друкований текст, графічне зображення, рухоме відео, статичні фотографії та аудіо-запис, створюючи «віртуальну реальність» справжнього спілкування. Доведено, що застосування мультимедійних матеріалів та комп'ютерних мереж скорочує час навчання майже втричі, а рівень запам'ятовування через одночасне використання зображень, звуку, тексту зростає на 30-40

відсотків [13, с.137].

І.В.Ставицька пропонує різні способи застосування засобів мультимедіа в навчальному процесі, серед яких: використання електронних лекторів, тренажерів, підручників, енциклопедій, розробка ситуаційно-рольових та інтелектуальних ігор з використанням штучного інтелекту, моделювання процесів і явищ, забезпечення дистанційної форми навчання, побудова систем контролю й перевірки знань і умінь студентів (використання контролюючих програм-тестів), створення і підтримка сайтів навчальних закладів, створення презентацій навчального матеріалу, здійснення проективної і дослідницької діяльності студентів тощо [11].

А також, мультимедійні технології дозволяють розробити яскраві та більш цікаві вправи на говоріння. Для студентів, вивчення іноземної мови із застосуванням мультимедійних технологій, також має певні переваги. Так як ці технології нові, для студентів цікаво мати справу з джерелами нових видів отримання інформації. А також важливо те, що засвоєння нової інформації з використанням мультимедійних технологій, проходить в ігровій формі. Застосування мультимедійних технологій дозволяє студентам самостійно готувати міні-проекти за тематикою спілкування та презентувати їх. При опануванні іноземною мовою, у студентів виникає ряд проблем, однією з яких являється низька мотивація до вивчення мови. В таких випадках саме інтерактивні технології являються цінними для застосування, тому що вони створюють такі умови, коли студент відчуває свою успішність та інтелектуальну спроможність. Ефективна співпраця та комунікація виступають базовими компонентами такого навчання, яке ставить перед собою мету спільного розв'язання проблем, набуття навичок монологічного мовлення, відповідальності, критичного мислення та досягнення вагомих результатів.

На сучасному етапі в Україні поширюється використання автоматизованих навчальних курсів вивчення іноземних мов. Але варто використовувати їх лише як допоміжний засіб у викладанні іноземної мови. Особливо корисним є їх використання на етапі ознайомлення студентів з новим мовним матеріалом, новими зразками, а також на етапі тренування. Студенти мають можливість тренувати правопис, вивчати лексичний матеріал, удосконалювати розуміння аудіотексту, розвивати техніку читання, вивчати граматику, тренувати вимову [2].

Отже, на сучасному етапі розвитку науки в Україні можна напевно сказати, що часи, коли достатнім доказом опанування мови було вміння перекладати з іноземної мови та навпаки адаптованих, не автентичних текстів вже пройшли. В умовах реформування вищої школи мають змінюватися також і освітні технології викладання іноземних мов. Залучення сучасних технологій у процес вивчення іноземної мови значно розширює та урізноманітнює програму, надає доступ до різноманітних матеріалів, розширює мотивацію студентів до навчання, надаючи їм можливість працювати над мовою у зручному для них темпі, сприяючи, таким чином, індивідуалізації навчання та ефективному оволодінню іноземною мовою.

Література та джерела

1. Альошина О.М. Сучасні методи та технології викладання іноземних мов у ВНЗ / О.М.Альошина // Вестник НТУ "ХПИ": Проблеми та перспективи формування національної гуманітарно-технічної еліти. – 2012. – №30. – С.242-247
2. Давиденко Ю.Є. Програми з електронного листування як засіб формування мовленнєвих компетенцій / Ю.Є.Давиденко, М.Ю.Онищенко // Вісник ХПУ ім.В.Н.Каразіна. Серія: Викладання мов у вищих навчальних закладах освіти на сучасному етапі. – 2008. – Випуск 12. – С.98-103
3. Дроздович Н.Ю. Використання соціальних мереж для вивчення англійської мови технічного спрямування / Н.Ю.Дроздович // Матеріали ІХ Міжнародної науково-практичної конференції "Сучасні підходи та інноваційні тенденції у викладанні іноземних мов", 13-14 березня 2014. – м. Київ [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <<http://interconf.f.f.kpi.ua/node/1258>>. – Загол. з екрану. – Мова укр.

4. Дрофа Т.П. Використання сучасних інформаційно-комунікативних технологій під час викладання іноземної мови / Т.П.Дрофа // Збірник матеріалів Міжкафедрального методологічного семінару "Сучасні освітні стратегії формування професійної компетентності майбутніх учителів початкової школи" (22 листопада, 2012 р., м. Київ) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.psyh.kiev.ua/Збірник_наук_праць._Випуск_10>. – Загол. з екрану. – Мова укр.
5. Жигжитова Л.М. Нові тенденції у викладанні іноземних мов в немовних вузах /Жигжитова [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <<http://confesr.fl.kpi.ua/ru/node/1165>>. – Загол. з екрану. – Мова укр.
6. Коновалов О. Ю. Internet і його вплив на розвиток закладів середньої, професійної та вищої освіти Америки і Європи / О. Ю. Коновалов // Нові технології навчання : наук.-метод. зб. – К. : НМЦ ВО, 2002. – Вип. 33. – С. 77–88
7. Корнієць Н.П. Педагогічні нововведення. Використання інноваційних технологій у викладанні іноземної мови / Н.П.Корнієць [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <<http://gisap.eu/ru/node/4417>>. – Загол. з екрану. – Мова укр.
8. Куца С. Сучасні методи викладання іноземних мов / С.Куца [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <<http://oldconf.neasmo.org.ua/node/757>>. – Загол. з екрану. – Мова укр.
9. Поликарпова Ю.О. Традиції та інновації у викладанні іноземних мов в умовах інтеграції України до світової спільноти / Ю.О.Поликарпова [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <<http://www.academia.edu>>. – Загол. з екрану. – Мова укр.
10. Приходько Д.С. Інтеграція сучасних технологій у процес вивчення та викладання іноземних мов / Д.С.Приходько // Матеріали ІХ Міжнародної науково-практичної конференції "Сучасні підходи та інноваційні тенденції у викладанні іноземних мов" (13-14 березня 2014р.) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <<http://interconf.fl.kpi.ua/ru/node/1282>>. – Загол. з екрану. – Мова укр.
11. Ставицька І.В. Інформаційно-комунікаційні технології в освіті / І.В.Ставицька [Електронний ресурс]. – Режим доступу до статті: <<http://confesr.fl.kpi.ua/node/1103>>. – Загол. з екрану. – Мова укр.
12. Стрельчук Л.І. Сучасні технології у викладанні англійської мови / Л.І.Стрельчук // Матеріали з педагогічної конференції чи семінару. Передовий педагогічний досвід [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <<http://www.ukreferat.com/index.php?referat=81356>>. – Загол. з екрану. – Мова укр.
13. Чередніченко Г.А. Мультимедійні технології у процесі викладання дисципліни «іноземна мова» у вищих технічних навчальних закладах / Г.А.Чередніченко, Л.Ю.Шапран, Л.І.Куниця // Наукові записки. Серія: Педагогіка. Тернопільський національний педагогічний університет ім.В.Гнатюка. – 2011. – №4. – С.134-138

В статті проаналізована целесообразність впровадження сучасних інформаційних і комп'ютерних технологій, мультимедійних засобів та передових методик в процес освоєння іноземного мови аудиторно, дистанційно і для самостійного вивчення. Обґрунтована необхідність використання інноваційних технологій в практиці навчання іноземним мовою. Розглянуті перспективи використання можливостей мережі Інтернет, автоматичних систем перевірки та оцінки знань, комп'ютерної техніки для більш ефективного і результативного вивчення мови.

Ключевые слова: компьютер, информационные технологии, Интернет, преподавание и изучение английского языка, мультимедийные средства, учебный процесс.

The article gives a profound analysis on the feasibility of the introduction of modern information and computer technology, multimedia and advanced techniques in the process of foreign language mastering in classrooms, in a distance and for individual purposes. The use of innovative technologies in the practice of teaching foreign languages has been substantiated. The prospects of involving the opportunities of the Internet, automatic inspection systems and assessment, computer technology for more effective and efficient learning have been examined thoroughly.

Key words: computer, information technologies, Internet, teaching and mastering English language, multimedia means, study process.